

การบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ ของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ADMINISTRATION OF THE OBJECTIVE STRUCTURED CLINICAL EXAMINATION
OF THE 6th YEAR MEDICAL STUDENT
IN FACULTY OF MEDICINE SIRIRAJ HOSPITAL MAHIDOL UNIVERSITY

อลิษา ตั้งพิพัฒน์พรชัย (Alisa Tungpipattanapornchai) ^{1*}

แพรวพรรณ แก้วเพชร (Praewpan Kaewpetch) ¹

อนล สธภาพรสติ (Anon Sathapornsathid) ²

¹ นักวิชาการการศึกษา ฝ่ายการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ Educator of Education Department, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University

² อาจารย์ นายแพทย์ ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลราชบุรี

² MD, Rajburi Hospital/Medical Education Center

* Corresponding Author E-mail: alisa.kla@mahidol.ac.th

รับต้นฉบับ 6 สิงหาคม 2563 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ตุลาคม 2563 ลงตีพิมพ์ 30 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่มีการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 ใน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการสอบ และด้านขั้นตอนการจัดสอบ 2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ จำแนกตามเพศ ครั้งที่จัดสอบ รอบการสอบ และวงสอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จำนวนทั้งหมด 284 คน ซึ่งผู้เข้าสอบแต่ละคนได้สอบ 2 ครั้ง/ปีการศึกษา โดยแต่ละรอบการสอบจะมีผู้เข้าสอบดังนี้ รอบที่ 1 = 198 คน, รอบที่ 2 = 201 คน, รอบที่ 3 = 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ One-Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านกระบวนการจัดสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และด้านขั้นตอนการจัดสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 2) นักศึกษาแพทย์ที่เข้าสอบในครั้งจัดสอบ รอบการสอบ และวงสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การจัดสอบ OSCE, การบริหารจัดการการสอบ, นักศึกษาแพทย์

ABSTRACT

The objectives of this research were two-folds: 1) To study the opinions of the 6th Year medical students on the management of comprehensive Objective Structured Clinical Examination (OSCE) in academic year 2018. The process included 2 phases: Examination Process and Examination Procedure. 2) Compare the administration management of the OSCE, classified by sex, examination time, examination round and examination circle. The samples used were: the 6th Year medical student in academic year 2018, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, were 284, with each candidate has 2 exams / academic year, with each candidate having the following examinations: Round 1 = 198 people, Round 2 = 201 people, Round 3 = 199 people. The statistics used in this study were frequency, percentage, mean, S.D., T-Test, One-Way ANOVA

Results: 1) The 6th Year Medical Students have an opinion towards the management of the OSCE in the high level (mean = 4.37) and when considered in each aspect found that administration of the objective structured clinical examination was at a high level in all aspects. examination process (mean = 4.41) and examination procedure (mean = 4.20) 2) Medical students take the examination time, examination round and examination circle.

Medical students take the examination on different examination time, examination round and examination circle. There was no difference in the opinions on the administration of the OSCE in the overall examination. Which is in accordance with the assumptions set

Keywords: Objective Structured Clinical Examinations (OSCE), Examination Administration, Medical Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากศาสตร์การแพทย์เป็นศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ ดังนั้น การจัดการศึกษาสาขาแพทยศาสตร์นอกจากการสอนภาคทฤษฎี ซึ่งเป็นการศึกษาความรู้ในศาสตร์ของวิชาชีพและศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว หัวใจสำคัญของหลักสูตร คือ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง โดยใช้การประเมินแบบ Objective Structured Clinical Examination (OSCE) ซึ่งได้ใช้เป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1972 Harden et al. (1975) วิธีการสอบมุ่งเน้นไปที่การประเมินทักษะปฏิบัติ โดยผู้เรียนต้องแสดงทักษะดังกล่าวให้ผู้ประเมินพิจารณาให้คะแนน สะท้อนถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายคนอย่างแท้จริง มีเกณฑ์ในการประเมินที่มีความเที่ยง มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างมีหลักเกณฑ์แน่นอน ชัดเจน และได้กลายเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางสำหรับการสอนและประเมินความสามารถทางคลินิกในหลักสูตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ เนื่องจากเป็นเครื่องมือประเมินทักษะทางคลินิกที่มีรายงานการศึกษาถึงความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่ดี (Gormely, 2011)

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้มีการจัดสอบประเมินผลความรู้ภาคปฏิบัติ ประเภท Objective Structured Clinical Examination (OSCE) สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 3 รอบ/ปีการศึกษา โดยกำหนดให้ผู้เข้าสอบแต่ละคนได้เข้าสอบ 2 ครั้ง/ปี ตามกลุ่มของตารางแสดงการหมุนเวียนปฏิบัติงาน โดยกำหนดเกณฑ์ผ่านไว้ล่วงหน้า ซึ่งเกณฑ์การสอบผ่าน คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ต้องสอบผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างน้อย 1 ใน 2 ครั้ง จึง

จะถือว่า “สอบผ่านการประเมินผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ประจำปีการศึกษานั้น” ซึ่งการจัดสอบ OSCE รูปแบบนี้ได้เริ่มจัดสอบตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา ทั้งนี้ การสอบจะครอบคลุมทักษะทางคลินิกและทักษะหัตถการตามเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา (2555) ทั้งนี้ ภาควิชาทางคลินิกจะนำคะแนนสอบแต่ละครั้งไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดประเมินผลการเรียนของแต่ละภาควิชาด้วย อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาแพทย์ของคณะฯ ก่อนเข้ารับการประเมินความรู้ความสามารถทางด้านทักษะและหัตถการทางคลินิก Objective Structured Clinical Examination (OSCE) ที่จัดสอบโดยศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ศรว.) ของแพทยสภาด้วย

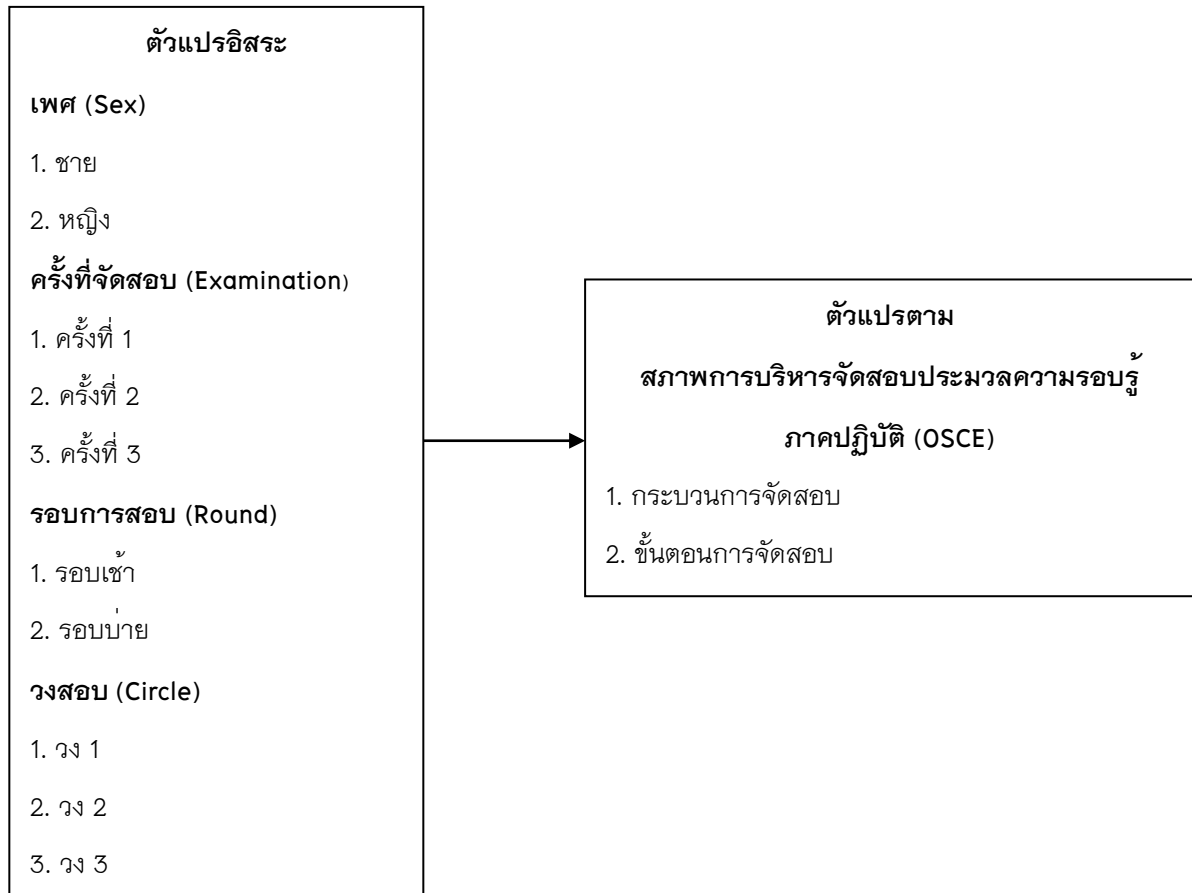
นภา หลิมธรัตน์ (2551) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการสอบ OSCE ไว้ว่า การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ คำสั่งที่ให้นักศึกษาปฏิบัติในสถานีสอบ และการวางผังของสถานีสอบ เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการสอบ OSCE ซึ่งการเตรียมการดังกล่าวอาจจะมีผลต่อการสอบของนักศึกษาแพทย์ เช่น การวางผังของสถานีสอบไม่ควรจัดสถานีสอบห่างกันมากเกินไป เพราะจะทำให้เสียเวลาในการเปลี่ยนสถานีสอบ หรือในกรณีที่มีสถานีสอบทักษะการสื่อสาร 2 สถานี ก็ไม่ควรอยู่ติดกันเพราะเสียงอาจจะรบกวนกันได้ การเตรียมอุปกรณ์ในแต่ละสถานีควรจัดวางให้ง่ายต่อการใช้งานระหว่างการสอบ และควรชี้แจงถึงข้อควรปฏิบัติในการสอบให้นักศึกษาได้ทราบอย่างชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานการบริหารจัดการสอบ OSCE จึงตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสอบ OSCE ดังนั้น จึงมีเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการสอบจากนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดสอบ OSCE ในปีการศึกษา 2561 ทั้งในด้านกระบวนการจัดสอบและด้านขั้นตอนการจัดสอบเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าสอบและเป็นมาตรฐานเดียวกันอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้ถือว่เป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงการจัดสอบ OSCE ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับการจัดสอบในครั้งต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประเมินผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 ใน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการสอบ และด้านขั้นตอนการจัดสอบ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการสอบประเมินผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) จำแนกตาม เพศ ครั้งที่จัดสอบ รอบการสอบ และวงสอบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ครั้งที่จัดสอบ (Examination) หมายถึง จำนวนครั้งที่จัดสอบในแต่ละปีการศึกษา โดยในแต่ละปีการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลจะมีการจัดสอบ OSCE ทั้งหมด 3 ครั้ง

รอบการสอบ (Round) หมายถึง การแบ่งรอบการสอบในแต่ละครั้งการจัดสอบ โดยแต่ละครั้งจะแบ่งรอบการจัดสอบ 2 รอบ คือ รอบเช้า และรอบบ่าย

วงสอบ (Circle) หมายถึง การแบ่งวงสอบในแต่ละรอบการจัดสอบ โดยแต่ละรอบการจัดสอบ จะแบ่งวงสอบเป็น 3 วง คือ วง 1 วง 2 และ วง 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้ข้อมูลจากรองคณบดีฝ่ายการศึกษาก่อนปริญญา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จำนวนทั้งหมด 284 คน โดยจัดสอบ

3 ครั้ง/ปีการศึกษา ซึ่งผู้เข้าสอบแต่ละคนได้สอบ 2 ครั้ง/ปีการศึกษา โดยแต่ละครั้งที่จัดสอบจะมีจำนวน 3 วงสอบ ซึ่งในแต่ละวงสอบจะมี 36 สถานี โดยมีข้อสอบทั้งสิ้น 28 ข้อ และมีสถานีพัก 10 สถานี ซึ่งมีผู้เข้าสอบ ครั้งที่ 1 มี 198 คน ครั้งที่ 2 มี 201 คน และ ครั้งที่ 3 มี 199 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสอบนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการจัดสอบประมวลความรู้ ภาควิชาปฏิบัติ โดยครอบคลุมภารกิจ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการจัดสอบ และด้านขั้นตอนการจัดสอบ

การแปลผลข้อมูล

ความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อการจัดสอบ OSCE ผู้วิจัยอาศัยเกณฑ์ในการแปลความหมายของเบสท์ Best (1977) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	ความหมาย เห็นด้วยกับการบริหารจัดการสอบในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	ความหมาย เห็นด้วยกับการบริหารจัดการสอบในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	ความหมาย เห็นด้วยกับการบริหารจัดการสอบในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	ความหมาย เห็นด้วยกับการบริหารจัดการสอบในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	ความหมาย เห็นด้วยกับการบริหารจัดการสอบในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยฉบับนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ต่อการจัดสอบประมวลความรู้ ภาควิชาปฏิบัติ ปีการศึกษา 2561 แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศ ที่มีความคิดเห็นต่อการจัดสอบประมวลความรู้แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้การทดสอบ T-test
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของวงสอบและรอบที่สอบ ว่ามีความคิดเห็นต่อการจัดสอบประมวลความรู้แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้การทดสอบ One-Way ANOVA

ผลการวิจัย

จากการประมวลผลการรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ต่อการจัดสอบประมวลความรู้ ภาควิชาปฏิบัติ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์แต่ละตอน โดยข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม 455 คน คิดเป็นร้อยละ 76.09 โดยแบ่งเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.57 (Mean = 4.33, S.D. = 0.53) และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.43 (Mean = 4.25, S.D. = 0.50) ซึ่งผลการวิจัยความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ต่อการจัดสอบประมวลความรู้ ภาควิชาปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 รอบที่ 1 จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 78.28 รอบที่ 2 จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 80.10 และรอบที่ 3 จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.85 โดยผลการวิจัยความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ต่อการจัดสอบประมวลความรู้ ภาควิชาปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือรอบที่ 1 (Mean = 4.37, S.D. = 0.64) รองลงมาคือรอบที่ 2 (Mean = 4.30, S.D. = 0.65) และรอบที่ 3 (Mean = 4.24, S.D. = 0.72) มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน คือ ด้านกระบวนการจัดสอบนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านกระบวนการสอบรอบที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ารอบที่ 2 และรอบที่ 3 (Mean = 4.47, S.D. = 0.62), (Mean = 4.39, S.D. = 0.59) และ (Mean = 4.36, S.D. = 0.69) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านขั้นตอนการจัดสอบนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านขั้นตอนการจัดสอบรอบที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ารอบที่ 2 และรอบที่ 3 (Mean = 4.27, S.D. = 0.66), (Mean = 4.21, S.D. = 0.70) และ (Mean = 4.12, S.D. = 0.75) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE)

การบริหารจัดการสอบ OSCE	Mean	S.D.	แปลความ
1. กระบวนการจัดสอบ	4.41	0.56	มาก
2. ขั้นตอนการจัดสอบ	4.20	0.59	มาก
รวม	4.29	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมนักศึกษาแพทย์มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ด้านกระบวนการสอบ

กระบวนการจัดสอบ	Mean	S.D.	แปลความ
1. ขั้นตอนการลงทะเบียน	4.44	0.61	มาก
2. ขั้นตอนการเก็บตัว	4.29	0.71	มาก
3. ความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนการสอบ	4.49	0.59	มาก
รวม	4.41	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาแพทย์มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในด้านกระบวนการสอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ด้านขั้นตอนการจัดสอบ

ขั้นตอนการจัดสอบ	Mean	S.D.	แปลความ
1. ความเหมาะสมของช่วงเวลาสอบในแต่ละสถานีสอบรวมทั้งจุดพัก	4.21	0.75	มาก
2. ความเหมาะสมของสถานที่และสถานีสอบ	4.44	0.61	มาก
3. ความเหมาะสมของอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ ในการสอบในแต่ละสถานี	4.30	0.63	มาก
4. ความชัดเจนของคำสั่งและคำอธิบายข้อสอบในแต่ละสถานี	3.98	0.79	มาก
รวม	4.20	0.59	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาแพทย์มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในด้านขั้นตอนการจัดสอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) จำแนกตามเพศ (ชาย - หญิง)

การบริหารจัดการสอบ OSCE	เพศ				t	p
	เพศชาย		เพศหญิง			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1. กระบวนการจัดสอบ	4.46	0.59	4.36	0.54	1.801	0.202
2. ขั้นตอนการจัดสอบ	4.24	0.59	4.16	0.57	1.432	0.988
รวม	4.33	0.53	4.25	0.50	1.763	0.507

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีเพศที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีเพศที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) จำแนกตามครั้งที่จัดสอบ

การบริหารจัดการสอบ OSCE	ครั้งที่จัดสอบ						F	p
	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1. กระบวนการจัดสอบ	4.47	0.55	4.39	0.51	4.36	0.64	1.470	0.231
2. ขั้นตอนการจัดสอบ	4.27	0.52	4.21	0.60	4.12	0.65	2.552	0.079
รวม	4.35	0.47	4.29	0.49	4.22	0.59	2.399	0.092

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่สอบในครั้งจัดสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่านักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่สอบในครั้งจัดสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) จำแนกตามรอบการสอบ (เช้า-บ่าย)

การบริหารจัดการสอบ OSCE	รอบการสอบ				t	p
	รอบเช้า		รอบบ่าย			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1. กระบวนการจัดสอบ	4.47	0.53	4.34	0.60	2.449	0.015
2. ขั้นตอนการจัดสอบ	4.21	0.56	4.20	0.60	0.258	0.797
รวม	4.32	0.48	4.26	0.55	1.306	0.192

จากตารางที่ 6 พบว่านักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีรอบสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีรอบสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ในด้านกระบวนการจัดสอบแตกต่างกัน แต่ด้านขั้นตอนการจัดสอบไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) จำแนกตามวงสอบ

กระบวนการจัดสอบ	วงสอบ						F	p
	วง 1		วง 2		วง 3			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1. กระบวนการจัดสอบ	4.50	0.51	4.39	0.53	4.45	0.65	2.654	0.071
2. ขั้นตอนการจัดสอบ	4.26	0.55	4.19	0.59	4.15	0.59	1.325	0.267
รวม	4.36	0.48	4.27	0.52	4.24	0.55	2.268	0.105

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่สอบในวงสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 6 ที่สอบในวงสอบที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลความรู้ภาคปฏิบัติ (OSCE) ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่มีต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ ภาศปฏิบัติ ปีการศึกษา 2561 ใน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการสอบ และด้านขั้นตอนการจัดสอบ ผลการสรุปวิจัยได้ ดังนี้

ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ ภาศปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 รอบ/ปีการศึกษา นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกระบวนการสอบนักศึกษาแพทย์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ ภาศปฏิบัติ (OSCE) อยู่ในระดับมาก ซึ่งในเรื่องความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง แนะนำขั้นตอนการสอบ สอดคล้องกับ ผกาพันธ์ โสตามุข (2552) เนื่องจากผู้เข้าสอบรู้สึกพึงพอใจและประทับใจในช่วงที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบด้านการชี้แจง ข้อมูลขั้นตอนการสอบมีการสื่อสารที่ชัดเจนให้รับทราบถึงรูปแบบการสอบ ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับผู้เข้าสอบ เป็นอย่างดี อธิบายกระชับ เข้าใจง่าย มีสื่อภาพประกอบการบรรยายให้หน้าดู ง่ายต่อการเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ปานจิต บุรณสมภพ (2548) กล่าวไว้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการระหว่างลงทะเบียนให้การต้อนรับด้วยความเต็มใจให้บริการ สามารถให้ข้อมูลได้รวดเร็ว ถูกต้อง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสอบประมวลผลความรู้ ภาศปฏิบัติ (OSCE) ปีการศึกษา 2561 ระหว่างเพศ (ชาย/หญิง) ครั้งที่ของการจัดสอบ (ครั้งที่ 1/ครั้งที่ 2/ครั้งที่ 3) รอบการสอบ (เช้า/บ่าย) และระหว่างวงสอบ (วง 1/วง 2/วง 3) พบว่า ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการสอบ OSCE นั้น ได้บริหารจัดการในทุก ๆ ด้านด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรมกับผู้เข้าสอบทุก ๆ คนอย่างเท่าเทียมกันถือได้ว่าเป็นการรักษามาตรฐานเดียวกันทุกการสอบสอดคล้องกับ รุ่งสุมา ช่างเขี้ยว (2552) ได้กล่าวไว้ว่าการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มารับบริการ ตลอดจนการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซอบธรรม ตรวจสอบได้และเสมอภาคกับทุกคน ส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการด้านบุคลากรในระดับมาก ซึ่งความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพของเพศใด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองที่ดีความรู้สึกจะออกมาเชิงบวก หากตอบสนองไม่ดีหรือไม่ได้อย่างที่ต้องการความรู้สึกจะออกมาเชิงลบ ซึ่ง พิมอร สุทธิวารี (2550) ได้ให้ความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องของความรู้สึกในเชิงประมาดค่าและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาและสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป แต่จะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ต่อการบริหารจัดการสอบในแต่ละครั้งมีคะแนนลดลง อาจจะเป็นได้ว่าการสอบในครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ผู้เข้าสอบมีความคาดหวังมากขึ้น ทำให้คะแนนความคิดเห็นต่อการจัดสอบลดลง การจัดสอบครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ไม่ใช่การสอบครั้งแรกของผู้เข้าสอบบางคน ซึ่งทางผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการสอบเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุก ๆ ครั้ง เพราะฉะนั้น ผู้เข้าสอบบางคนซึ่งเคยมีประสบการณ์การสอบมาแล้วอาจจะรู้สึกปกติ ซึ่งต่างจากการสอบครั้งแรกที่ยังไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารจัดการสอบควรนำผลระดับความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ต่อการบริหารจัดการสอบในครั้งที่ 2 และ 3 ที่มีคะแนนการจัดสอบลดลงรวมถึงข้อเสนอแนะ ไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาระบบบริหารจัดการสอบ OSCE ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ตอบสนองความต้องการของผู้เข้าสอบอย่างแท้จริง สำหรับการจัดสอบทั้งในคณะ

แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล โรงเรียนแพทย์ และศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ศรว.) ต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านกระบวนการจัดสอบ ความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนการสอบ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และในด้านขั้นตอนการจัดสอบ ความเหมาะสมของสถานที่และสถานีสอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับสถาบันการศึกษาอื่นสามารถนำข้อมูลดังกล่าวจากการบริหารจัดการสอบ OSCE ในครั้งนี้ไปเป็นต้นแบบและเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในการจัดสอบเองได้

1.3 สถาบันควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการนำรูปแบบวิธีการจัดสอบ OSCE ไปใช้เป็นวิธีการหนึ่งในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ถึงแม้ว่าภาพรวมของการบริการจัดการสอบจะไม่แตกต่างกัน แต่กระบวนการจัดสอบ พบว่ามีผลแตกต่างกัน เรื่องรอบของการสอบ สถาบันจึงควรมีการเตรียมอาจารย์และนักศึกษา เพื่อให้การสอบบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ นำไปสู่ความปลอดภัยของผู้ป่วยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพียงความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ต่อการบริหารจัดการสอบเท่านั้น แต่ผลลัพธ์ที่ได้มาจากการวัดและประเมินผลนี้ สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละทักษะได้เป็นรายบุคคล ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินการบริหารจัดการสอบและคะแนนการสอบในแต่ละทักษะ

2.2 ควรศึกษาเพิ่มถึงการประเมินผู้ป่วยมาตรฐานโดยการเปรียบเทียบว่ามีความสอดคล้องกับคะแนนการสอบในแต่ละทักษะมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาศักยภาพผู้ป่วยมาตรฐานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภา. (2555). **Medical Competency Assessment Criteria for National License 2012**. ค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.cmathai.org>.
- ภา หลิมรัตน์. (2551). **Objective Structured Clinical Examination**. PSU Medical Education Resources. 1 – 5. <http://teachingresources.psu.ac.th/document/2551/limrat/8Objective%20Structured%20Clinical%20Examination.pdf>.
- ปานจิต บุรณสมภพ. (2548). **ความพึงพอใจของนิสิตต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนและประมวลผล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผกาพันธ์ โสตามุข. (2552). **ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลต่อคุณภาพการให้บริการทางการศึกษาของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคมคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมอร สุทธิวาริ. (2550). **การให้บริการของศาลจังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

รุ่งสุมา ช่างเขี้ยว. (2552). ความพึงพอใจในการให้บริการของผู้มาติดต่อราชการศาลจังหวัด กันทรลักษณ์.

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

Best, J. W. (1977). **Research in Education**. (3rd ed.) New Jersey: Prentice hall Inc.

Gormley, G. (2011). Summative OSCEs in Undergraduate Medical Education. **Nurse Education in Practice**, 80(3), 127–132.

Harden, R. M., Stevenson, M., Downie, W. W., & Wilson et al. (1975). Assessment of Clinical Competence Using Objective Structured Examination. **British Medical Journal**, 1(5955), 447–451.